

Joshua Wong spreekt de manifestanten toe voor een regeringsgebouw in Hongkong. © BLOOMBERG

‘In Hongkong klinken daden luider dan woorden’

Joshua Wong bezorgt Peking hoofdpijn. De Chinese regering noemt de 22-jarige protestleider een terrorist, in Hongkong is hij een superster. Hij is het gezicht van de escalerende protestbeweging die een explosieve fase is ingegaan.

PASCAL LAUREYN, HONGKONG

Joshua Wong was 13 jaar toen hij voor het eerst protesteerde tegen de Chinese invloed in Hongkong. Sindsdien heeft hij in verschillende bewegingen prominente rollen gespeeld. Dat werd hem door de regering niet in dank afgenomen. Begin juni, bij het begin van de huidige protestbeweging, zat Wong in de cel voor het organiseren van eerdere protestacties. Een dag nadat 2 miljoen bezorgde burgers op straat hun ongenoegen over hun regering hadden geuit, werd Wong vervroegd vrijgelaten.

‘Ik heb drie keer in de gevangenis gezeten. Dat was niet gemakkelijk. Ik werd voortdurend in de gaten gehouden en kon geen contact met de buitenwereld houden. Dat is uitputtend. Maar een gevangenis kan geen politieke gevangenen verslaan. Onze overtuiging wordt alleen sterker. De kans bestaat dat de politie me ooit opnieuw arresteert. Maar ik heb nooit getwijfeld aan mijn politieke missie, de prijs die ik daarvoor betaal is klein bier in vergelijking met de activisten die aan de frontlinie in elkaar geslagen worden.’

De protestacties worden intenser en groter. Wat is er veranderd sinds de grote, vreedzame marsen van twee maanden geleden?

Joshua Wong: ‘Het gaat nu veel verder dan een protest tegen de uitleveringswet. We willen vrije verkiezingen. De regeringsleider, Carrie Lam, is niet door het volk verkozen. Het regime in Peking heeft haar in Hongkong gedropt. Ondertussen blijft de spanning stijgen. Dat is een reactie op de agressie van de politie, die vorige week in één dag 800 traangasgranaten afgevuurd heeft. Als de oproerpolitie overdreven geweld gebruikt, motiveert dat de studenten om krachtig te reageren.’

Is dit het eindspel, zoals een demonstrant het noemde?

Wong: ‘Als we niet demonstreren, staken en marcheren, wordt dit inderdaad het eindspel voor Hongkong, dan verliezen we onze vrijheden. Mochten vreedzame onderhandelingen nog nuttig zijn, dan kwamen er geen miljoen mensen op straat. Daden klinken luider dan woorden. We willen geen geheime onderhandelingen met de regering of deals achter gesloten deuren. Onze acties hebben meer betekenis en symboliek.’

Hoelang houden jullie dit nog vol?

Wong: ‘Er zijn binnenkort een paar belangrijke momenten. Op 1 oktober viert de Volksrepubliek China haar 70ste verjaardag. Tot dan zullen er bijna elke dag acties zijn. En op 24 november zijn er lokale verkiezingen. Bij de vorige verkiezingen was ik te jong om deel te nemen, maar ditmaal ga ik wel op de lijst staan. Op 4 oktober weet ik of ik word toegelaten door de regering. Als ik niet op een lijst mag staan, riskeert de regering een nieuwe protestgolf. We wisten dat dit een lange strijd zou zijn, maar we blijven doorgaan.’

De Chinese politie houdt nu oefeningen in Shenzhen, net over de grens. Zal Peking militair ingrijpen?

Wong: ‘Dat geloof ik niet. Die oefeningen zijn psychologische oorlogsvoering. Het economische succes van Hongkong hangt af van onze kracht als financieel huis van vertrouwen dat gebaseerd is op internationale regels. Chinese bedrijven zijn genoteerd op de Hongkongse beurs omdat die betrouwbaarder is. Zelfs Alibaba komt binnenkort naar de beurs van Hongkong, en niet naar die van Sjanghai (*Alibaba heeft al een notering in New York, red.*). Als het Chinese leger ingrijpt, zou dat onze financiële markten ernstig beschadigen en hun geloofwaardigheid ondermijnen. China heeft onze stad nodig voor vers kapitaal uit het Westen.’

Is de escalatie niet slecht voor de reputatie van de protestbeweging?

Jongeren zijn vooral ontevreden over hun politieke toekomstvooruitzichten. Ze zijn bang dat ze hun manier van leven verliezen.

Joshua Wong, leider protestbeweging Hongkong

Wong: ‘Hongkong wordt vandaag niet geregeerd door de wet, maar door traangas. Dat is de echte reputatieschade. Wij vechten voor een democratisch Hongkong met een onafhankelijk gerecht en vrije verkiezingen. De kamer van koophandel zei maanden geleden al dat onze economische vrijheid bedreigd wordt. Bedrijfsleiders ervaren de reputatieschade die onze regering aanricht. Ze steunen de acties van de demonstranten misschien niet, maar ze hebben wel dezelfde eisen.’

Uit welke hoeken van de maatschappij krijgt u nog steun?

Wong: ‘We krijgen steun uit alle generaties en sociale klassen. Gewone mensen die zich niet geroepen voelen om op de barricades te staan schenken materiaal en kledij. Hun donaties houden ons op de been. Met crowdfunding hebben we in één dag 6 miljoen Hongkongse dollar (*zo'n 690.000 euro, red.*) opgehaald voor advertenties. En als activisten tot 's nachts demonstreren, worden ze opgehaald door BMW's en Tesla's. (*lacht*) De middenklasse in Hongkong is rijk en staat aan onze kant.’

‘Hongkong is uniek in Zuidoost-Azië. Analisten denken vaak dat de jongeren op straat komen om socio-economische redenen. Er is natuurlijk een gebrek aan sociale mobiliteit en de huurprijzen zijn heel hoog. Maar onze protesten gaan niet over de economische toestand, die is relatief goed. Jongeren zijn vooral ontevreden over hun politieke toekomstvooruitzichten, ze zijn bang dat ze hun manier van leven zullen verliezen.’

Hongkong beleeft een diepe politieke crisis met weinig kans op een compromis. Geloof u in een mirakel?

Wong: ‘Ik ben een christen, mijn naam komt uit de Bijbel. Jozua was de opvolger van Mozes als leider van de Israëlieten die uit Egypte vluchtten. Toen ontsnapte het Joodse volk aan een autoritair regime en werd het een vrij volk. Ik geloof dus zeker in een goede afloop.’

Londen ‘extreem bezorgd’ over vermiste handelsattaché in Hongkong

Simon Cheng, een medewerker van het Britse consulaat in Hongkong, verdween begin augustus na een bezoek aan de Chinese miljoenenstad Shenzhen.

FLOOR EELBODE

Het Britse ministerie van Buitenlandse Zaken zegt ‘extreem bezorgd’ te zijn over het lot van een handelsattaché die in Hongkong werkt. De 28-jarige Simon Cheng bracht op 8 augustus een werkbezoek aan de nabijgelegen Chinese miljoenenstad Shenzhen en zou dezelfde dag naar de voormalige Britse kolonie terugkeren. Daar kwam hij nooit aan. Intussen is hij al meer dan tien dagen vermist.

‘De berichten dat een lid van ons team bij zijn terugreis van Shenzhen naar Hongkong aangehouden is, maken ons ernstig bezorgd’, zegt het ministerie in een verklaring. Die mededeling volgde op een bericht van de nieuwssite HKO1, die meldde dat Cheng vermist is en niet uit China zou zijn teruggekeerd.

De site citeert de vriendin van Cheng en beschrijft hoe de handelsattaché vanuit de hogesnelheidstrein tussen Shenzhen en Hongkong meldde dat hij op de terugweg was. Het is onduidelijk of hij de grens tussen China en Hongkong in het ondergrondse treinstation in Hongkong is gepasseerd en waar hij nu verblijft. De Britten hebben de autoriteiten van Hongkong en de Chinese provincie Guangdong om opheldering gevraagd.

Vanuit de trein tussen Shenzhen en Hongkong meldde Cheng dat hij op de terugweg was. Sindsdien is hij spoorloos.

Chengs verdwijning komt op een moment dat de relatie tussen China en westerse landen als het Verenigd Koninkrijk erg gespannen is. China is verbolgen over de westerse steun aan de protesten in Hongkong, die hun elfde week ingaan. Wat begon als een protest tegen een wet die de uitlevering van inwoners van Hongkong aan het Chinese vasteland mogelijk maakt, groeide uit tot een brede volksbeweging die meer democratie, betere levensomstandigheden en minder invloed van Peking in de stadstaat eist.

De protesten blijven niet zonder gevolgen voor Hongkongs economie. Het belangrijke financiële centrum zou op de rand van een recessie balanceren.

Niettemin blijft het gros van de bevolking de demonstraties steunen. Dit weekend trokken weer honderdduizenden mensen de straat op. Alles verliep gewelddoos.

De hoogste bestuurder van Hongkong, Carrie Lam, zei gisteren dat ze hoopt dat de kalmte in de stad terugkeert. ‘Ik hoop uit heel mijn hart dat dit het begin is van een terugkeer naar de kalmte in de samenleving en een einde aan het geweld’, zei ze tijdens een persconferentie op televisie. Ze beloofde een dialoog op te starten om een uitweg uit de crisis te vinden.